ročník XXIII. číslo 3 október 2023 šk. rok 2023/2024

ŠKOLSKÉ UCHO

ŠTUDENTSKÉ NOVINY

ODBORNÉ UČILIŠTE INTERNÁTNE VILIAMA GAŇU

BANSKÁ BYSTRICA

OBSAH

ÚVODNÉ SLOVO (redakčná rada)

SPOMÍNAME (redakčná rada)

ŠKOLSKÝ SPRAVODAJ (exkurzie, školské akcie, výlety)

ZO ŽIVOTA ŠKOLY A INTERNÁTU (Ov, Teo)

VLASTNÁ TVORBA (básničky, články a iné)

ZAUJÍMAVOSTI O POTRAVINÁCH A JEDLE

ZÁBAVA (receptár, zdravá výživa, zasmej sa, hádanky, krížovky)

NOVINY VYCHÁDZAJÚ: štvrťročne
VYDAVATEĽ: OUI V. Gaňu Moskovská17, Banská Bystrica
ROČNÍK: XXIII., číslo 3
JAZYKOVÁ, ŠTYLISTICKÁ ÚPRAVA: Mgr. Alena Oravcová
GRAFICKÁ ÚPRAVA: Mgr. Michal Rusko
ČLENOVIA REDAKČNEJ RADY: Mgr. Janka Cibulová, Igor Hamar, Mgr. Nataša Kovalčíková, Mgr. Jozef Maťovčík, Mgr. Gabriela Šubertová

ÚVODNÉ SLOVO

Vitajte naši noví kamaráti a spolužiaci!

Bezstarostné prázdninové dni plné zážitkov, leňošenia a zábavy vystriedali prvé školské dni a týždne.

Po letných prázdninách sme sa opäť pustili do zostavenia nového čísla nášho školského časopisu. Potešia a pobavia vás žiacke príspevky, ilustrácie aj postrehy vašich spolužiakov z činností na vyučovaní, odbornom výcviku, ale aj z krúžkovej činnosti.

V tomto čísle sa obzrieme kúsok aj do nedávnej minulosti, spomenieme si na našich spolužiakov, ktorí v mesiaci jún úspešne ukončili školu záverečnými skúškami. Mnohí z nich sa uplatnili a pracujú v povolaniach, na ktoré sa tri roky pripravovali.

Prvé týždne nového školského roka priniesli veľa aktivít, exkurzií, ktoré sme spoločne absolvovali a práve o nich sa dočítate v tomto čísle časopisu.

Želáme pekné čítanie a dobrú zábavu s novým číslom Školského ucha.

Redakčná rada (ďalej len „RR“)

SPOMÍNAME

Záverečné skúšky jún 2023.

Mesiac jún je mesiacom, keď žiakov tretích ročníkov nášho odborného učilišťa čaká „skúška dospelosti“. Počas záverečných skúšok v praktickej a teoretickej časti, preukážu a zhodnotia, všetky tie praktické zručnosti a vedomosti, na ktoré sa počas troch rokov vo svojom odbore pripravovali. Nebolo to inak ani v minulom školskom roku 2022/2023. Pred skúšobnú komisiu sa postavili žiaci tretích ročníkov v odbore obchodná prevádzka – práca pri príprave jedál a príprava, skladovanie a predaj tovaru, výroba konfekcie, stavebná výroba a opatrovateľská starostlivosť. Napriek obavám a tréme, všetci žiaci praktickú aj teoretickú skúšku úspešne zložili a stali sa tak absolventmi. Všetkým našim úspešným absolventom ešte raz gratulujeme a prajeme im veľa životných a pracovných úspechov.

(príspevok RR)

Cesta za opatrovateľstvom

Každá cesta prináša nové výzvy, nové očakávania, nových ľudí.

Moja cesta začala v deviatom ročníku základnej školy, keď som sa rozhodoval, kam ďalej. Nasmeroval som svoju túžbu po budúcom povolaní do našej školy, kde som si zvolil odbor opatrovateľská starostlivosť.

Prvé momenty a zážitky na odbornom výcviku, ma možno trochu zaskočili, či prípravu zvládnem, či je to naozaj to „pravé orechové“. Časom som si ale uvedomil, že moje rozhodnutie bolo správne a toto povolanie ma napĺňa a bude napĺňať.

Počas troch rokov štúdia som zažil a každý žiak zažije momenty, kedy je všetko dobré a všetko ide tak ako má, od ruky. Ale sú aj momenty ťažké, ktoré nás ale posilnia do života. To všetko je len na nás žiakoch, ako tie tri roky prípravy zvládneme. Všetci ale vieme, že by to nebolo možné bez obetavých a láskavých učiteľov, s ktorými sme sa stretávali a ktorí nás viedli na odbornom výcviku aj na teoretickom vyučovaní a pani učiteliek triednych, ktoré „suplujú“ naše mamy. Keď Vy čítate tieto riadky, ja som už hrdý absolvent. Prajem teda „mojej škole“, veľa ambicióznych a usilovných žiakov a veľa úspechov, výziev a zdravia.

• poznámka redakčnej rady: Kristián Ficu momentálne pracuje v špičkovej Bratislavskej nemocnici Bory – Penta Hospitals

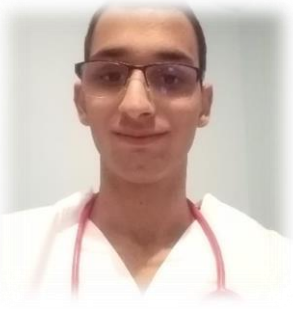

Kristián Ficu (absolvent odboru opatrovateľská starostlivosť)

ŠKOLSKÝ SPRAVODAJ

Od začiatku školského roka ubehlo ešte len pár týždňov, ale chuť našich žiakov po poznaní niečoho nového, ich vytiahla zo školských lavíc.

V polovičke mesiaca september sa žiaci prvých ročníkov zúčastnili na **tematickej prehliadke v pamätníku SNP.** Počas prehliadky s odborným sprievodcom sa dozvedeli mnoho faktov o Slovenskom národnom povstaní, jeho nezmazateľnej stope v slovenských dejinách a význame pre dnešnú generáciu. Niektoré vystavované exponáty mohli chytiť do rúk, prezrieť si zemľanku, či vstúpiť do kokpitu lietadla.

(príspevok RR)

V rámci hesla „v zdravom tele zdravý duch“ posledný piatok mesiaca september, žiaci prvých a druhých ročníkov absolvovali **„Cvičenie na ochranu života a zdravia“.** V krásnom slnečnom počasí, ľahkou turistickou chôdzou vyšliapali na Suchý vrch – prevýšenie 638 n.m. V cieli turistickej prechádzky s odbornou pomocou pedagógov plnili topografické úlohy.

Vedeli ste, že mlieko je jednou z najlacnenejších potravín a je to jediné jedlo, ktoré nám poskytuje všetky potrebné živiny na prežitie? A deti, ktoré pijú mlieko pravidelne narastú vyššie? Zaujímavostí o mlieku je veľa. Ako sa táto výživná biela tekutina spracúva, sa boli pozrieť na **exkurzii v mliekarni Kopanice v Selciach žiaci z odboru obchodná prevádzka – príprava jedál**.

Dozvedeli sa a na vlastné oči uvideli ako sa čerstvo nadojené mlieko spracúva a tiež ako vyzerá proces výroby obľúbených jogurtov, tvarohu a zakysanky.

Pri príležitosti Svetového dňa výživy, ktorý pripadá každoročne na 16. októbra, pripravili žiaci odboru obchodná prevádzka – práca pri príprave jedál spolu s pani majsterkami odborného výcviku ochutnávku jedál, pod poetickým názvom **„Zo záhrady na stôl“.** Na ochutnávku týchto gastronomických lahôdok boli pozvaní všetci žiaci, učitelia a zamestnanci nášho učilišťa. Ochutnať mohli jedlá zo zeleniny, ovocia v tradičnej, ale aj netradičnej podobe. Pochutili nám delikatesné pokrmy, o akých sme možno nikdy nepočuli, napríklad mrkvová torta, cuketový koláč, matcha palacinky či cviklový šalát. Každý vie, že sme to, čo jeme.

V apríli 2023 uplynulo 80 rokov od vydania knihy **Malý princ** od francúzskeho spisovateľa a pilota **Antoina de Sain Exupéryho**. Je to najslávnejší rozprávkový príbeh modernej literatúry. V knihe je množstvo metafor, prirovnaní, múdrych myšlienok, ktoré autor vyjadril v Zemi ľudí i vo vesmíre.

My sme si v škole pripomenuli túto knižku s triedami v rámci etickej výchovy. Čítali sme si úryvky, vysvetľovali myšlienky skryté „medzi riadkami“. Rozprávali sme sa o tom, ako sa podobne v živote aj my správame. Knižka, ktorá patrí medzi 50 najpredávanejších kníh na svete a bola preložená do 180 jazykov, našich žiakov zaujala najmä autorovými kresbami a veľkou myšlienkou:

„Dobre vidíme len srdcom. To hlavné je očiam neviditeľné.“

Na záver besied sme si pozreli ukážky z filmu Malý princ, ktorý podľa knihy natočili ako príbeh dievčatka, ktoré sa spoznalo s deduškom zo susedstva, ktorý bol autor knihy, cez príbehy tejto knihy.

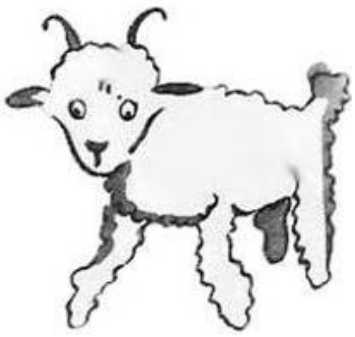

(príspevok RR)

Internát náš druhý domov

Prázdniny sa skončili a my sme sa vrátili do školských lavíc a tiež do nášho druhého domova, do internátu. Znovu sme mohli objať kamarátov a privítať medzi nami prvákov.

Tí sa ocitli v internáte po prvýkrát, takže boli plní očakávaní a zvedavosti. September sa u nás niesol v duchu vzájomného spoznávania sa, rešpektovania a tiež sme si zvykali na dodržiavanie pravidiel, bez ktorých to nejde. Prvákov sme oboznámili s historickou časťou Banskej Bystrice a niektorí žiaci zažili aj atmosféru Radvanského jarmoku. Jeseň nás inšpirovala aj v našej tvorivej činnosti, pri zhotovovaní jesennej výzdoby a výrobkov s použitím prírodných materiálov. Dozvedeli sme cenné informácie na workshope s názvom „Ako komunikujeme“. V rámci enviroaktivít sme zorganizovali už tradičnú burzu s oblečením „Dajme veciam druhú šancu“ a brigádu, na ktorej sme upratali okolie internátu. Zúčastnili sme sa divadelného predstavenia „Čajka“ v Divadle z Pasáže.

Pekné počasie sme využívali na krátkych vychádzkach, kde sme sa učili spoznávať liečivé rastliny a bylinky. Navštevujeme aj neďaleké športové ihrisko, kde sme okrem hrania loptových hier, cvičili aj na posilňovacích strojoch. Pokračujeme aj v príprave rôznych koláčov a jednoduchých pokrmov, kde majú žiaci možnosť nadobudnúť zručnosti potrebné pre praktický život. Pred jesennými prázdninami ešte plánujeme zabaviť sa na halloweenskej diskotéke, kde oficiálne privítame aj našich prvákov.

(príspevok z internátu)

Blíži sa Sviatok všetkých svätých a ľudia sa tešia na deň voľna. V posledných rokoch sa u nás však oslavuje aj sviatok, ktorý nie je až taký tradičný HALLOWEEN. Čo je to vlastne Halloween, kedy sa oslavuje a kde vznikol?

Tradícia pochádza zo starodávneho keltského sviatku Samhain. Hovorí sa, že Kelti týmto sviatkom oslavovali ukončenie leta a začiatok zimy. Bol to podľa nich sviatok, ktorému ďakovali za úrodu.

Vo zvyku mali obliekať si strašidelné masky a maľovali sa vo viere, že v prestrojení sa zapáčia zlým duchom a tí ich potom nechajú na pokoji.

Na Slovensku má tento sviatok oveľa väčšiu a silnejšiu tradíciu ako napríklad samotný, tak trochu komerčný sviatok Halloween. U nás sú to spomienkové dni na našich drahých zosnulých.

Oživuje sa výroba tekvicových dekorácií, nosenie strašidelných masiek a kostýmov, príprava špeciálnych jedál, organizovanie osláv či obchôdzky detí po domoch. Zaujímavosťou je, že na Slovensku ľudia vyrezávali tekvice do podoby tváre a zapaľovali v nich sviečky ešte pred rozšírením halloweenskych zvykov zo západných krajín. Takéto tekvice sa nazývali SVETLONOS a slúžili na strašenie, neskôr ako dekorácie.

Rodiny v tieto dni spoločne navštevujú kostoly, cintoríny, na hroby kladú sviečky, umelé - prípadne živé vence z kvetín. Na územie Slovenskej republiky sa sviatok Haloween dostal až po Nežnej revolúcií v roku 1989 a postupne sa začal udomácňovať.

(príspevok z internátu)

Moje prázdninové zážitky. Rada by som sa s vami podelila o to, ako som strávila prázdniny. Posledný júlový týždeň sme išli s priateľom na wellness pobyt, ktorí sme si rezervovali v meste Nitra. Po našom príchode nás privítala pani recepčná. Dostali sme kľúče od našej izby a dozvedeli sme sa, že sľúbený wellness nie je v prevádzke. Nakoľko celý týždeň pršalo, prehliadka mesta nebola možná, tak sme strávili celý pobyt na izbe. Otrávení a znechutení sme pobyt ukončili o deň skôr. Zbytočne vyhodené peniaze!

O mesiac som mala úplne iný zážitok. Môj dedko sa prihlásil na cyklistické preteky. Preteky sa konali v Rakúsku, a keďže majú dedo s babkou doma tri psi, bolo potrebné sa o ne postarať. Aby sme toho nemali málo, požiadali nás o pomoc i moji rodičia a ujo, ktorí tiež išli na spomínané preteky. A tak sme sa starali o 6 psov, 18 kusov hydiny, 3 zajacov, 1 capa, 1 kozľa a 20 papagájov.

Každý deň ich bolo treba napojiť a pustiť na pašu a večer zatvoriť. Raz sa stalo, že po rannom kŕmení sme pustili na pašu capa a kozľa oddelene na dve záhrady. Po obede sme ich išli skontrolovať, zrazu capa nikde. Našli sme ho na cintoríne. Preskočil ohradu a naháňal tam ľudí.

Do niektorých strkal hlavou, čím ich vyzýval na súboj, keďže bol práve v období ruje. Odviedli sme ho na druhú záhradu s vyšším plotom, čo sa nám zdalo bezpečné. Večer sme prišli zatvoriť všetky zvieratá a cap zase exceloval akoby toho na jeden deň nebolo už dosť. Hlavu mal prestrčenú pomedzi plot, jednu nohu zaseknutú v plote. Rozhodli sme sa ho z plota vytiahnuť, jeden ho chytil za obojok a ja som mu tlačila hlavu naspäť, aby sme ho vyslobodili. Nebolo to jednoduché, keďže cap bol veľmi tvrdohlavý a nedal si pekne povedať. Keď sa nám to konečne podarilo boli sme poriadne unavení. Od toho dňa sme capa nechávali v maštali. Naše gazdovanie sme úspešne zvládli a úspešný bol i dedko. Hoci má 66 rokov, skončil na pretekoch vo svojej kategórii na 3. mieste.

(Lucka Paulovičová, II.S)

VLASTNÁ TVORBA

Kúsok mojej poézie – Nové myšlienky

Občas mám chuť robiť chyby, zanechať po sebe nekonečnú spúšť.
Zapáliť a potom nechať zhorieť.
Každý moment, každý kľúč,
nechať na koži ryhy, mám chuť vzdať sa výhry.
Otočiť sa, aj keď sa nemusím, vzdať sa dokonalých fráz,
dokonalých krás a navždy ostať v tmavých uličkách.
Občas mám chuť vymykať sa kontrolám,
nasadnúť na prvý vlak a len tak, hľadať pokoj, vypustiť tlak.
V ušiach rep, v hlave chaos, v pľúcach dym a v hlave klam.
Občas mám v hlave hlasy, čo mi nedajú spať. Zvádzajú a lákajú ma kade-tade.
Občas v peňaženke veľká bieda, v hlave prievan, na koži starý sveter.
V tmavých uličkách sa skrýva ďalšia chyba, ďalšia výhra, ďalší pád.

(Zdenka Babková, II.Z)

RTG
ŽIADANKA
RTG...
MARCEL
3ný
K.A. 11.2

Naše rýmy – rýmujú Vaši spolužiaci podľa vlastnej fantázie.

- Keď som išiel cez Malacky,
  kúpil som si chutné placky.

- Keď som išiel do Vranova,
  kúpil som si nové perá.

- Keď som išiel cez Lučenec,
  kúpil som si tam koberec.

Kristán Ficu, bývalý žiak III.Z

- Bratislava pekné mesto,
  turistov tam vždycky jesto.

- Trnava zas starobylá je,
  slovenským Rímom prezývaná je.

- Chodím často aj do Kremnice,
  pretože tam razia pekné mince.

Viktória Valicová, bývalá žiačka III.Š

- Keď som išla z Bratislavy,
  v autobuse bolo veľa vravy.

- Keď som išla do Levoče,
  kúpila som počítače.

- A na ceste do Žiliny,
  nakúpila som veľa zeleniny.

- Na ceste do Brezna,
  stretla ma princezná.

(Dominika Mičudová, II.Z)

ZÁBAVA

Viete ako volá manželka vegetariána k obedu:
„Zlatko poď obedovať, lebo ti to zvädne.“

Slepý a jednooký sa vyberú cez les za babkou. Keďže slepý nevidí, vezme si ho na ramená jednooký a vyrazia. Ako idú lesom, jednooký sa potkne na konári a o halúzku si vypichne aj to druhé oko a hovorí slepému: „No a už sme došli:“
A slepý nato: „Dobrý deň, babka!“

Mladá žena nastúpi do taxíka a vraví:
„Do pôrodnice, prosím.“
Taxikár poriadne dupne na plyn a žena na to:
„Nemusíte sa ponáhľať, ja tam len pracujem...“

„Pán doktor, pán doktor, je to so mnou také zlé?“
„No, kartu na MHD na budúci mesiac si už radšej nekupujte.“

Rozprávajú sa dvaja zverolekári, ktorí práve dooperovali slona. Prvý hovorí:
„Dnes nám to išlo skvele. Dokonca sme si tam nezabudli ani žiadne chirurgické nástroje.“
Druhý hovorí:
„Áno, nezabudli... ale kde je sestrička?“

„Keď som sa za teba vydávala, nevedela som, že si taký hlupák!“

„Vedela! Múdry by sa s tebou nikdy neoženil.“

Idú futbalisti na zájazd poschodovým autobusom. Hráči dole sa veselo bavia, odrazu si všimnú, že hore je podozrivo ticho. Jeden z nich sa tam ide pozrieť a vidí, že tam všetci sedia ako prikovaní, držia sa sedadiel a vydesene kukajú pred seba.

„Čo se deje?“ pýta sa prekvapene.

„Vám dole je hej, vy tam máte vodiča!“

(žiaci II.Š triedy)

ZAUJÍMAVOSTI O POTRAVINÁCH A JEDLE

- jeden zo 4 lieskových orieškov určite skončí v Nutelle
- v starovekom Egypte sa reďkovky, cesnak a cibuľa používali ako platidlo
- vďaka svojmu chemickému zloženiu vedia zemiaky pohlcovať a odrážať wifi signál
- na svete rastie viac ako 7 tisíc rôznych odrôd jabĺk
- Coca – Cola bola pôvodne zelenej farby ☹

- ak si dáte do úst žuvačku počas krájania cibule, nemali by ste „plakať“

- citróny obsahujú viac cukru ako jahody
- banány precestujú viac ako 6 tisíc kilometrov, kým sa dostanú do krajiny, kde sa budú predávať

- v jednom hamburgeri môže byť mäso, ktoré je vyrobené až zo 100 rôznych kráv ☹
- ročne zjeme až 35 kilogramov

chleba

(príspevok RR)

Súťaž o najlepšiu triedu detektívov našej školy.

Vyhlasuje sa súťaž o najlepšiu detektívnu triedu ☺.

Pátrajte a hľadajte, ktorá pani učiteľka/učiteľ je na fotografii.

Váš typ **za celú triedu**, vhoďte napísaný na papieri (meno pani učiteľky a triedu detektívov), do **15. novembra** 2023 do **schránky** pri počítačovej učebni číslo 24. Malá pomôcka pre všetkých detektívov :) má „patent“ na to, ako vždy správne napísať mäkké i aj tvrdé y.

Zo správnych odpovedí jednu vyžrebujeme a sladká odmena celú triedu neminie ☺.

(príspevok RR)